

Przeniesienie pozwolenia wodnoprawnego

Kwestia dopuszczalności przeniesienia decyzji administracyjnej na podmiot inny niż jej adresat jest zagadnieniem niezwykle istotnym z punktu widzenia procesu inwestycyjnego. Co do zasady, decyzja administracyjna jest aktem administracyjnym, który w sposób władczy i jednostronny rozstrzyga sytuację prawną oznaczonego adresata w konkretnej sprawie. W konsekwencji, decyzje administracyjne nie mogą być przenoszone na inne podmioty, o ile przepisy szczególne nie stanowią inaczej. Ustawodawca przewidział pewne wyjątki od opisanej wyżej zasady. Jednym z nich jest możliwość przeniesienia, pod pewnymi warunkami, pozwolenia wodnoprawnego na podmiot niebędący adresatem przedmiotowej decyzji.

Tematyka gospodarowania zasobami wodnymi, w tym również kwestia konieczności uzyskiwania pozwoleń wodnoprawnych, jest regulowana przez ustawę z dnia 18 lipca 2001 roku – Prawo wodne (tekst jedn. Dz. U z 2005 r., nr 239, poz. 2019 z późn. zm.), zwaną dalej „Ustawą”. Zgodnie z art. 122 ust. 1 pkt 1 i 3, pozwolenie wodnoprawne jest wymagane, m.in. w celu szczególnego korzystania z wód oraz w celu wykonania urządzeń wodnych. Ustawa definiuje szczególne korzystanie z wód negatywnie, poprzez stwierdzenie, że jest nim każde korzystanie z wód, które nie jest powszechnym lub zwykłym korzystaniem z wód. Co do zasady, poprzez powszechne korzystanie z wód rozumie się przysługujące każdemu prawo do korzystania ze śródlądowych powierzchniowych wód publicznych, morskich wód wewnętrznych wraz z morskimi wodami wewnętrznymi Zatoki Gdańskiej i z wód morza terytorialnego w celu zaspokojenia potrzeb osobistych, gospodarstwa domowego lub rolnego, bez stosowania specjalnych urządzeń technicznych, jak również w celu wypoczynku, uprawiania turystyki, sportów wodnych i amatorskiego połowu ryb (art. 34 ust. 1 i 2 Ustawy). Jednocześnie, zgodnie z art. 36 ust. 1 Ustawy, właścicielowi gruntu przysługuje prawo do zwykłego korzystania z wód stanowiących jego własność oraz z wody podziemnej znajdującej się w jego gruncie, przez co rozumie się korzystanie z przedmiotowych wód w celu zaspokojenia potrzeb własnego gospodarstwa domowego oraz gospodarstwa rolnego, z wyłączeniem jednak m.in. korzystania z przedmiotowych wód na potrzeby działalności gospodarczej. Niezależnie od sposobu korzy-

stania z wód, wykonywanie urządzeń wodnych wymaga, co do zasady, uzyskania pozwolenia wodnoprawnego. W konsekwencji, w procesie inwestycyjnym związanym z gospodarowaniem zasobami wodnymi często pojawia się konieczność uzyskania wskazanej decyzji.

Jak zostało to już wcześniej powiedziane, istnieje możliwość przeniesienia pozwolenia wodnoprawnego na podmiot niebędący adresatem przedmiotowej decyzji. Ustawa rozróżnia przy tym dwa tryby przeniesienia praw i obowiązków wynikających z pozwolenia wodnoprawnego - z mocy ustawy oraz na wniosek. Zgodnie z art. 134 ust. 1 Ustawy, następcą prawnym zakładu, który uzyskał pozwolenie wodnoprawne, przejmuje prawa i obowiązki wynikające z tego pozwolenia, z zastrzeżeniem pozwoleń zezwalających na eksploatację instalacji, które muszą być przenoszone odrębnymi decyzjami. Z kolei zgodnie z art. 9 ust. 1 pkt 25 Ustawy, poprzez zakłady rozumie się podmioty korzystające z wód w ramach korzystania szczególnego, wykonujące urządzenia wodne lub wykonujące inne działania wymagające pozwolenia wodnoprawnego. Innymi słowy, w omawianym przypadku mamy do czynienia z przykładem sukcesji generalnej polegającej na przejściu przez podmiot przejmujący praw i obowiązków nałożonych na podmiot przejmowany w decyzji administracyjnej.

Niezależnie od powyższego, istnieje również możliwość przeniesienia pozwolenia wodnoprawnego na wniosek zainteresowanego podmiotu. Podstawą do przeniesienia pozwolenia wodnoprawnego na podmiot niebędący adresatem przedmiotowej decyzji jest przepis art. 190 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo

ochrony środowiska (tekst jedn. Dz. U. z 2008 r., nr 25, poz. 150 z późn. zm.), zwanej dalej „Prawo Ochrony Środowiska”, w zw. z art. 34 ust. 2 Ustawy. Zgodnie z art. 190 ust. 1 Prawa Ochrony Środowiska, podmiot zainteresowany nabyciem tytułu prawnego do całej instalacji może złożyć wniosek o przeniesienie na niego praw i obowiązków wynikających z pozwoleń dotyczących tej instalacji. Zgodnie z art. 3 pkt. 6 w zw. pkt 4 Prawa Ochrony Środowiska, przez instalację rozumie się stacjonarne urządzenie techniczne, zespoły stacjonarnych urządzeń technicznych powiązanych technologicznie, do których tytułem prawnym dysponuje ten sam podmiot i położonych na terenie jednego zakładu, jak również budowle niebędące urządzeniami technicznymi ani ich zespołami, których eksploatacja może pośrednio lub bezpośrednio powodować wprowadzanie substancji do powietrza, wody, gleby lub ziemi. W zakresie wskazanej wyżej szerokiej definicji instalacji na gruncie Prawa Ochrony Środowiska mieszczą się również urządzenia wodne, zdefiniowane w art. 9 ust. 1 pkt 19 Ustawy. Zgodnie z przytoczonym przepisem, przez urządzenia wodne rozumie się urządzenia służące kształtowaniu zasobów wodnych oraz korzystaniu z nich, których przykładowe wyliczenie znajduje się w Ustawie. Należy uznać, że w praktyce pozwolenia wodnoprawne zezwalające na szczególne korzystanie z wód często regulują również sposób takiego korzystania z wód za pomocą określonych urządzeń, wobec czego przedmiotowe decyzje mogą być przenoszone na podmioty niebędące ich adresatami. Zgodnie z art. 190 ust. 2 Prawa Ochrony Środowiska, przeniesienie praw i obowiązków wynikających z pozwolenia wodnoprawnego jest możliwe tylko wtedy, gdy nabywca daje rękojmię prawidłowego wykonania tych obowiązków. Ponieważ Prawo Ochrony Środowiska nie wskazuje kryteriów, według których organ powinien oceniać spełnienie wyżej wymienionej przesłanki, należy uznać, że kwestia ta jest pozostawiona uznaniu administracyjnemu. W konsekwencji, organ właściwy do wydania decyzji ma pewną swobodę w podjęciu decyzji w sprawie, co oczywiście nie może być utożsamiane z pełną dowolnością. Należy przy tym zaznaczyć, że organem właściwym do wydania decyzji w przedmiocie przeniesienia praw i obowiązków wynikających z pozwolenia wodnoprawnego jest organ, który wydał przedmiotową decyzję, czyli, co do zasady, starosta.

Co istotne, zgodnie z art. 191 ust. 1 Prawa Ochrony Środowiska, decyzja przenosząca prawa i obowiązki wynikające z pozwolenia wodnoprawnego na podmiot nie będący jej adresatem wywołuje skutki prawne po uzyskaniu tytułu prawnego do instalacji, jak również wygasa po upływie roku od dnia jej wydania, jeżeli wnio-

skodawca nie uzyskał tytułu prawnego do instalacji. Innymi słowy, decyzja przenosząca prawa i obowiązki wynikające z pozwolenia wodnoprawnego jest decyzją warunkową, której skutki prawne następują po spełnieniu się warunku wskazanego w podanej decyzji, tj. po nabyciu przez wnioskodawcę tytułu prawnego do instalacji. Co więcej, zgodnie z art. 191 ust. 2 Prawa Ochrony Środowiska, decyzję o przeniesieniu praw i obowiązków wynikających z pozwolenia wodnoprawnego można wydać na rzecz więcej niż jednego wnioskodawcy. Przedmiotowa regulacja jest zgodna z postanowieniem art. 123 ust. 2 Ustawy, zgodnie z którym pozwolenie wodnoprawne nie rodzi praw do nieruchomości i urządzeń wodnych koniecznych do jego realizacji oraz nie narusza prawa własności i uprawnień osób trzecich przysługujących wobec tych nieruchomości i urządzeń. W konsekwencji, wnioskodawcy, który nie uzyskał praw do nieruchomości lub urządzeń koniecznych do realizacji pozwolenia wodnoprawnego, nie przysługuje roszczenie o zwrot nakładów po-

niesionych w związku z otrzymaniem pozwolenia (art. 123 ust. 3 Ustawy).

Reasumując, w trakcie procesu inwestycyjnego istnieje możliwość przeniesienia praw i obowiązków wynikających z pozwolenia wodnoprawnego na podmiot, który nie jest adresatem przedmiotowej decyzji. Wskazana możliwość stanowi istotne ułatwienie dla inwestorów, gdyż umożliwia uniknięcie powtarzania postępowania w sprawie wydania pozwolenia wodnoprawnego. Jednocześnie, powyższe nie stanowi żadnego zagrożenia dla ochrony zasobów wodnych, gdyż wnioskodawca przejmuje całość obowiązków wynikających z przenoszonej decyzji. Ponadto, zgodnie z art. 190 ust. 5 Prawa Ochrony Środowiska, w decyzji przenoszącej prawa i obowiązki wynikające z pozwolenia wodnoprawnego organ może orzec o obowiązku ustanowienia zabezpieczenia roszczeń z tytułu wystąpienia negatywnych skutków w środowisku oraz szkód w środowisku, w rozumieniu przepisów odrębnych, lub zmienić warunki ustanowione poprzednio w przenie-

szonym pozwoleniu wodnoprawnym. Należy jednocześnie zaznaczyć, że przedmiotowe zabezpieczenie nie jest obligatoryjnym elementem decyzji przenoszącej prawa i obowiązki wynikające z pozwolenia wodnoprawnego, lecz obowiązek ustanowienia takiego zabezpieczenia może być nałożony na stronę, jeżeli przemawia za tym szczególnie ważny interes społeczny związany z ochroną środowiska. Kwestia ustanawiania zabezpieczeń może więc pojawić się w przypadku większych inwestycji, istotnie ingerujących w środowisko lub stwarzających dla niego znaczne zagrożenie.

Krzysztof Kallaur

Kancelaria Adwokatów i Radców Prawnych

Miller Canfield, W.Babicki,

A.Chelchowski i Wspólnicy sp. k.

kallaur@pl.millercanfield.com

WRLIB:63283.1\099999-20034

R E K L A M A